

Seriál o novém občanském zákoníku

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

PETR KAUSTA. Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausa & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Nový občanský zákoník významně rozšiřuje právní úpravu v oblasti darování. Jako racionální se zdá být zavedení práva odvolání daru pro případ nouze (doposud bylo upraveno pouze odvolání daru pro nevděk), které může přispět k alespoň částečnému odvrácení finanční nouze dárce. Právo odvolat dar nemá však ten dárce, který si stav nouze sám přivodil úmyslně nebo z hrubé nedbalosti (například gamblerstvím). Uplatnění práva odvolat dar pro nouzi není omezeno lhůtami jako například odvolání daru pro nevděk. Z dalších novinek je třeba vyzdvihnout možnost darování pro případ smrti nebo právo náhrady účelně vynaložených nákladů v očekávání daru, pokud dárce nedodrží slib darování. Zákon zavádí také možnost darovat majetek, který v budoucnu teprve vznikne, pod podmínkou, že takové darování nepřesahuje polovinu tohoto majetku.

Dobré mravy – souhrn morálních, kulturních či etických hodnot, které jsou převážnou většinou společnosti dodržovány (například neublížít, neponižovat, nekrást a podobně).

Hejtmani jednali také o financích

Střední Morava – Rada Asociace krajů ČR zasedla včera odpoledne v Olomouci. Hlavními body byla příprava na úterní jednání s premiérem Bohuslavem Sobotkou a střední setkání s prezidentem Milošem Zemanem.

Hejtmani se zabývali situací ve financování sociálních služeb a debatovali také o čerpání evropských fondů. Došlo se i na problematiku dopravy. „Podpoříme záměr zrychlit přípravu silničních staveb a budeme s vládou ČR spolupracovat například i v otázkách myšleno,“ řekl za Olomoucký kraj Jiří Rozbořil.

Na pracovním obědě s prezidentem chtějí hejtmani vyhodnotit nedávno skončenou návštěvu hlavy státu v krajích. Od 5. do 7. března navštívil Zeman také Olomoucký kraj. „Nyní prezidentská kancelář ve spolupráci s krajem plánuje druhé kolo cest pana prezidenta po českých a moravských regionech a já věřím, že vzájemné zhodnocení těchto cest povede k další efektivní komunikaci mezi Hradem a hejtmany o dalším rozvoji regionů,“ sdělil předseda asociace Michal Hašek.

Na svém příštím jednání bude Rada Asociace krajů ČR volit opět na dva roky nové vedení. (oz)

Darování – co přináší nová právní úprava

V nouzi poznáš přítele

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

V samoobsluze na náměstí pan Ondřej Malina pracoval již bezmála dvacet let.

Po otevření nedalekého nového obchodního centra byl majitel samoobsluhy okolnostmi přinucen tuto prodejnu uzavřít a pan Malina ve svých padesáti letech najednou zůstal bez práce.

Odstupně panu Malinovi stačilo sotva na čtyři měsíce, a protože nesehnal další práci, ocitl se ve finanční tísní.

Nejvíce ho však trápilo, jak uživí dceru Terezu, která se právě připravovala na maturitu. Po maturitě měla příslíbené zaměstnání v divadle, neboť byla nadějnou začínající baletkou, ale do té doby byla finančně i výživou odkázána na svého otce.

Pana Malinu proto napadlo, že by mohl požádat starého přítele Patrika Borůvku, kterému před třemi měsíci k narozeninám daroval obraz významného místního malíře

s motivem Lysé hory v hodnotě třicet tisíc korun, aby mu jej vydal zpět. S tím, že by pak obraz prodal a mohl překlenout svou tíživou životní situaci, do které se nezaviněně dostal.

Přítel Patrik však pro tíživou situaci pana Maliny neměl pochopení a odmítl ho se slovy: „Jednou jsi mi obraz daroval, a tak je můj. Nejsem povinen ti ho vracet.“

V nouzi se zoufalý Ondřej obrátil na internetovou právní poradnu www.pravnilinka.cz se žádostí o radu.

KDE PRÁVNÍ ÚPRAVU DAROVÁNÍ NALEZNETE?

§ 2055 – 2078 v ČÁSTI ČTVRTÉ, hlava II. zákona č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

CO JE NOVÉHO V OBLASTI DAROVÁNÍ?

Předsmluvní odpovědnost

Jednou z novinek, kterou přináší nový občanský zákoník, je institut předsmluvní odpovědnosti, kdy v případě smlouvy darování není smlouba závazná darovat, ale ten, kdo smlouvu uzavřel, má právo, aby mu smlouba nahradila náklady účelně vynaložené v očekávání daru. Mohlo by to vypadat tak, že pan Malina slíbil dodání daru například do zítřejšího odpoledne a díky tomuto slibu si Patrik zakoupil rám o rozměrech obrazu Lysé hory v hodnotě 2000 korun. Na druhý den si pan Malina vše rozmyslel a rozhodl si obraz ponechat. V takovém případě by Patrik po panu Malinovi mohl požadovat náhradu účelně vynaložených nákladů (2000 korun za rám).

Odstoupení od smlouvy a odepření odevzdat dar

Zavázal-li se dárce odevzdat dar po uzavření smlouvy (i ústně), může od smlouvy odstoupit a odevzdaný dar odepřít, změnil-li se po uzavření smlouvy okolnosti

do té míry, že by plnění podle smlouvy vážně ohrozilo dárce výživu nebo plnění dárce vyživovací povinnosti. To platí, pokud nedošlo k odevzdání daru. Když došlo k odevzdání daru, uplatní se institut odvolání daru pro nouzi.

Neplatnost darování – zdravotnická zařízení

Jako neplatné se posoudí darování osobě, která provozuje zařízení, kde se poskytují zdravotnické nebo sociální služby, anebo osobě, která takové zařízení spravuje nebo je v něm zaměstnána a stalo-li se v době, kdy dárce byl v péči takového zařízení nebo jinak přijímal jeho služby.

Důvodem této úpravy je omezená dobrovolnost jednání z důvodu závislosti na prostředí, ve kterém se dárce vyskytuje. Ovšem takovéto darování je platné do té doby, než se dárce výslovně nedovolá neplatnosti (takzvaná relativní neplatnost). Obdobnou neplatností je zatížena závět.

Darovat lze i pro případ smrti

Institut, který byl dřívější právní úpravou zakázán (§ 628 odst. 3 Oz 1964). Podmínkou darování pro případ smrti je, aby obdarovaný přežil dárce. Aby se jednalo o darování pro případ smrti, musí obdarovaný dar přijmout a dárce se výslovně vzdát práva dar odvolat. Zároveň musí být obdarovanému vydána listina stvrzující tento postup. Tento institut je svou povahou podobný odkazu pro případ smrti, nicméně v rámci odkazu musejí být splněny jiné náležitosti než u darování pro případ smrti. Odkaz je obecně odvolatelný, zatímco darování pro případ smrti nikoli.

Odvolání daru pro nevděk

Odvolat dar pro nevděk lze v takovém případě, kdy obdarovaný dárce úmyslně nebo z hrubé nedbalosti ublíží tak, že zjevně poruší dobré mravy.

Dárce pak může požadovat dar vydat zpět nebo zaplatit jeho obvyklou cenu. Za nevděk se pova-

NEZAPOMEŇTE

- ✓ Daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny. Touto zásadou narážíme na výše uvedenou předsmluvní odpovědnost, kdy obdarovaný má právo na účelně vynaložené náklady, které vynaložil v očekávání daru.
- ✓ Při darování věci zapsané v katastru nemovitostí vyžaduje darovací smlouva písemnou formu.
- ✓ Písemnou formu vyžaduje smlouva také tehdy, nedojde-li k odevzdání věci zároveň s projevem vůle darovat a přijmout dar.
- ✓ Darovat lze i majetek, který vznikne v budoucnu, nanejvýš však jeho polovinu.
- ✓ Darovat lze i pro případ smrti.

DOPORUČENÍ Z PRAXE

- Pro zvýšení právní jistoty doporučujeme vždy pořídit darovací smlouvu v písemné formě.

žuje také ublížení dárce osobě blízké (například partnerovi, manželovi, rodině a podobně).

Právo odvolat dar přechází na dárce dědice tehdy, zabránil-li obdarovaný dárce v odvolání daru (například vyhrožováním) nebo zabránila-li v tom dárce vyšší moc

(událost, kterou dárce nemohl ovlivnit). Platí zde však lhůta jednoho roku pro uplatnění práva odvolat dar. Pokud je právo odvolat dar pro nevděk uplatněno později a namítne-li obdarovaný opožděné odvolání daru, soud k odvolání nepřihlídně.

Do ČR míří Steve Hackett, kytarový mág Genesis

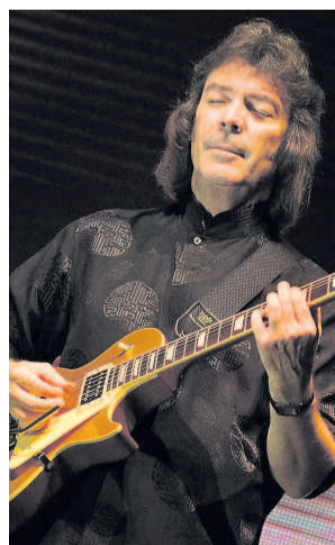
ONDŘEJ LEINERT

Praha – Když se mluví o kapelě Genesis, padají obvykle jména dvou jejích nejvýraznějších frontmanů: Peter Gabriel a Phil Collins. Součástí jedné z nejúspěšnějších rockových kapel všech dob, která v první polovině 70. let s Pink Floyd, Yes a Rush spoludefinovala žánr art rocku, však byli i kytaristé Steve Hackett a Mike Rutherford či klavésák Tony Banks. A právě první zmíněný už za týden, 6. května přijede premiérově do Prahy.

Listky na stání ve Velkém sále Lucerny jsou už vyprodány, na místa k sezení v cenách od 990 do 1450 Kč se však stále ještě lze dostat. Pět důvodů, proč jejich případný nákup zvažít?

1. Brian May z Queen nebo Eddie Van Halen. Co mají tito slavní kytaristé společného? Oba uvádějí Steva Hacketta jako jednoho ze svých vzorů. Třebáž se jde o jejich generačního soupeřníka. Mayovi je 66, Hackettovi 64, Van Halenovi 59.

2. Steve Hackett se autorsky podílel na šesti deskách Genesis v letech 1970 až 1977. Tedy v období, kdy kapela zažívala svůj umělecký vrchol. Tehdy stavěla základy

POPŘVÉ V PRAZE. Hackett přiveze to nejlepší z Genesis. Foto: Live Nation

art rocku, mohutných kytarových ploch, u kterých stál právě Hackett.

3. Z Genesis odešel z podobného důvodu jako Peter Gabriel a Phil Collins: chtěl dát větší prostor svoji autorské tvorbě. Byl ostatně prvním členem kapely, který vydal sólovou desku, progresivní nahrávka Voyage of the Acolyte vyšla už v roce 1975, dva roky před debutem Petera Gabriela. Navíc se poslucha-

čům i kritikům líbila. Když se pak Hackett k Genesis vrátil, vadilo mu, že každý člen má jen svůj „přidělený“ díl prostoru. A tak se vydal na sólovou dráhu.

4. Má z čeho vybírat. Od roku 1975 vydal přes 20 desek, na nichž od progresivního rocku přešel přes popovější období (komerčně nejúspěšnější nahrávky Defector a Curred ze začátku 80. let) k temnějšímu a následně opět mnohavrstevnatým hudebním plochám.

5. V Praze bude poprvé a přiveze to nejlepší z osvědčeného koncertního programu Genesis Revisited. Ten zahrnuje oblíbené skladby jako The Musical Box, Dancing with the Moonlit Knight nebo Supper's Ready. Zahraje i některé z dalších hitů Genesis, netřeba se tedy bát, že by hrál „neznámé“ věci.

A důvod navíc: s sebou přiveze výtečnou partu hudebníků, kterými jsou: klavésista Roger King, jenž spolupracoval s Gary Moorem, bubeník Gary O'Toole, který hrál s Kylie Minogue nebo Chrissie Hynde, basák Nick Beggs, jenž hrál s Kim Wilde či Stevenem Wilsonem. A kapelu doplňují na saxofon, flétnu a perkuse Nick Beggs a vokalista Nad Sylvan.

INTERNETPORADNA

Jsem deset let na vozíku. Protože se mi zdravotní stav zhoršil, tak bych potřeboval jiný typ vozíku. Ten původní mi vyhovuje na přepravu autem, protože je lehký a manželka jej unese, tak bych se ho nechtěl vzdát. Mám nárok od pojišťovny na druhý vozík? Na ten, který v současnosti užívám, jsem si doplatil 48 tisíc korun a pojišťovna mi dala 32 tisíc korun.

Co se týče invalidního vozíku, na nový od zdravotní pojišťovny máte ze zákona nárok jednou za pět let. Co se týče proplácení, jak jistě víte, je vždy základní sazba, kterou vám přispěje pojišťovna, a zbytek ceny invalidního vozíku si musíte doplatit sám. Pokud chcete požádat o nový invalidní vozík, máte povinnost starý vrátit, protože vozík je majetek pojišťovny, a to i přes skutečnost, že jste si třeba na něj většinu finančních prostředků sňal sám.

Možnost, jak si starý vozík ponechat, je podat žádost na zdravotní pojišťovnu. Ta pošle posudkového lékaře,

Nevíte si rady? Deník vám pomůže

INTERNETPORADNA.CZ

- Máte zdravotní postižení a potřebujete odbornou konzultaci?
- Máte problémy v zaměstnání?
- Potřebujete radu, jak se poprat se závislostí?
- Potřebujete radu od psychologa?

Pošlete svůj dotaz na poradna.olomoucky@denik.cz a my zajistíme odpověď odborníka.

čtete v Deníku každý týden

jenž zhodnotí stav vozíku a jeho aktuální doplatek, který pokud doplatíte, můžete si vozík ponechat. Je však otázkou, jakou zdravotní pojišťovnu máte a zda tento postup vůbec umožnuje. Doporučuji tedy zavolat si na vaši zdravotní pojišťovnu a poinformovat se o možném postupu.

Bc. Jitka Šrůtková, sociální pracovník, o.s. InternetPoradna

Bratři zhudebnili Mikuláška i Kainara

Střední Morava – Bluesový večírek chystá příznivcům tohoto žánru na zítřek olomoucký klub Bounty Rock Café. Od 20 hodin zde zahraje bratrské duo Khyr Brothers, kteří zahrají převážně skladby ze své vlastní tvorby. Návštěvníci se mohou těšit i na pozici Oldřicha Mikuláška či Josefa Kainara. (krk)